

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Noli amplius & c. Caue peccati recidiuam, ne tibi quid peius contingat, vt Ozæ, & illis, de quibus loquuntur D. Bonauentura; & D. Gregorius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

Hoc autem ipsa suadebat iustitia ac ratio, vt talē ageret pœnitentiam, de quo paulo superius dixerat S. Textus, quod fuisse peccator, peccator valde. Ita vt conuenientem sceleribus suis egerit pœnitentiam, quam vt talē Deus gratam habuit, præterita dimisit, & Regno restituit e carere liberatum. Exaudiuit orationem eius, rediitque in Hierusalem in regnum suū. Optima,

Ps. 101. 6. & nulla perfectior Davidis pœnitentiā: *A voce gemitus mei, adhaesi os meum carni meae.* Quolibet suspitio mihi anima cuellitur, memor Dei offensæ, pelli meæ consumptis seueris pœnitentiæ operibus, carnis adhaesi os meum: nec mihi præter corporis loricam quidquam superest, totus moerens, totus melancholicus, & penitigil deploro flagitia: *Similis factus sum pellicano, &c. Vigil. iij.* De quo alio loco.

I V. Oportet fati-
fatio.
fio.

Sic verò illud vltimam: *Ambula*, hæc operarum est satisfactio, vt iouam ambules via maius grellibus mortificationis, ieiuniorum, solitudinis, elemosinarum, & bonorum operum incrementis. Iter ingressus es inferni, & in eo tot passibus festinasti, quot peccata commisisti; eucurristi, vt effraenis equus, præceps in animæ perditionem: *Quasi equus impetu vadens ad prælium*, vt te nec timor Dei retraxerit, nec animæ perniciēs retardarit, nec opum tuarum iactura fuerit remorata, nec honoris tui æstimatio detinuerit in præceps dilabentem. Hanc viam retrogredere, & cœlum versus iter carpe iam sanatus: *Sicut exhibuisti membra vestra seruire immunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc*

Rom. 6. 19

Hier. 7. 46

Rom. 7. 5

Hier. 7. 46

Rom. 7. 5

Hier. 7. 46

Rom. 7. 5

Hier. 7. 46

Saluatoris. Prima lachrymarum: quas effudit in morte Lazari, & quibus casum defleuit Hierusalem. Secunda, peluis, quam in cœna effudit de hydria in peluum, quibus pedes lauit discipulorum: *Misit aquam in peluum.* Tertia, quæ de transfixo eius latere profluxit, mixta sanguine, iam defuncto: *Exiit sanguis & aqua.* Cui rei,

Ionn. 13. 5
Ioa. 19. 34

Domine multiplicatæ aquarum effusiones? Vt inde discas tres tibi similes effusiones aquarum esse necessarias in tuæ salutis auxilium. Prima, ex oculis sit amara lachrymarum effusio, de corde contrito, humiliato, pœnitente vt Magdalena. Secunda: Effunde cordis hydriam, peccata tua ad pedes effunde confessarij simplici & veridica confessione. Tertia: profusa aqua cum sanguine pectoris per satisfactionem: quæ sit criminibus adeo cœqualis, vt licet in carnem & sanguinem proximi tui conuerteris bona, venis tuis conclusa profusant, illa redonentur, & licet tibi cordis extrahatur sanguis, elemosynis, reiecta lupæ societate, remissis ex corde tibi factis iniuriis, illis satisfactio.

§. 18. Noli amplius &c. Caue peccati recidivam, ne tibi quid peius contingat, vt Oza, & illis, de quibus loquuntur D. Bonaventura; & D. Gregorius.

Illis Christus non contentus (ait D. Cypr.) hanc historiam exponens, sed vt bonus medicus, qui curato iā primū infirmo, demū et remedia ordinat præseruatiua, & monet, vt ab hoc & illo sibi caueat, ne in grauiorē, quod fieri potest, elabatur infirmitatem: ita sanato iā paralytico, ad conseruandam iam sanam sanitate, & à grauioribus præseruandum in posterum morbis, remedia præscribit. Charissime, te admoneto, cū iam per misericordiā quā tibi præsteti, sanus factus sis: ne in noua denuo peccata relabaris: hæc enim tibi seuioribus aperient viā infirmitatibus, ad peiorem vitæ statū relaberis, & erit peiori calu recidivæ periculosior: *Sessitantis verba sunt, & docentis (ait D. Cypr.) curantis pariter & monitis.* Ecce sanus factus es, iā noli peccare, ne quid deterius tibi fiat. Daruendi morem, iat innocentiæ legem, postquam contulisti sanis aem, nec habentis liberis & saluis vagari postmodū patitur, sed grauius cōminat, quod se licet sit minor culpa deliquisse ante, cum necdū nosset disciplinā Dei, iam amplius noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat. An ergo grauior dari potest infirmitas ipsa paralyti? Num prolixior, quam triginta & octo

49
Lib. 1. de
discr. &
habitu
Virg.

D. Cyr.
L. de discr.
& habitu
Virg.

N u n auais

annis grabato iacere languescerent? Nisi mor-
bus acutior, quem nullum sanet medicamen-
tum? O te ignarum? An non deterius, ignis æ-
terni lecto decumberet? An non grauis flamma-
rum infernalium, quamdiu Deus, Deus fuerit,
in grabatum incidisse? *Quis poterit habitare de*
Isa. 33. 14. uobis cum ardoribus sempiternis? Quærit Isaias:
Si tantus tibi dolor, ad momentum hic extre-
mum digiti tui concremari, si vel tantillus dol-
lor, quando podagra extremum lancinat digiti,
multis diebus detinet conuulsis steribus, ac ge-
mitibus exclamantem, si cotendicis cruciatus
viderit: tibi nulla posse ratione tolerari: quid
igaris erit sempiternus? dolores nunquam finiendi
cruciatu interminabiles? ira Dei implica-
bilis? Caue redire ad vomitum, & tunc, quod
te Deus triginta & octo annis longanimis
expectauerit, & tandem restituerit sanitati, ne
in vetera peccata relapsus, erga tantam patien-
tiam ingratus, erga tantam gratiam ac miseri-
cordiam inhumanus, hinc inexpectatorapiaris,
æternum mortuus.

Occasione huius continè discursit D. Au-
gust. causam inquirens supplicij, quo Deus O-
zam percussit, ob retentam arcam, recalcitrabant
enim boues eam portantes, & ad casum incli-
nabant, ut iam iam lapsura timeretur. Quo vi-
so extendit Oza manum, ut eam à casu retine-
ret, quem Deus subitanea puniuit morte, spe-
stante Dauide, totaque populi Synagoga. Cur
Leuicæ illi Domine, tantum supplicium? Absit
ut iniuriâ affecterit, quinimò tibi in hoc (dixe-
ro) maxime fuit gratificatus, accersit enim fe-
stinus, ut honori tuo, & arcæ de cori consuleret,
ne in terram se eadē prolaberetur. Ad summum,
nullum aliud nobis peccatum describitur, de
quo possimus suspicari, nisi deus quædam au-
dacia, in parum reuerenti manuum suarum arcæ
foderis tui contactu. Ob hæc igitur vel paruum
defectum vitæ occidis? Disputat D. August. &
contendit Ozam fuisse valde temerarium &
supra modum presumptuosum, qui sacram il-
lam arcam auderet contrectare, manibusq; con-
tingere, quod nefas habebatur, ac illicitum, quod
que hoc egerit nimia libertate, temeraria præ-
sumptione parua reuerentia ac veneratione, &
hæc est cõmunis Doctorum Hebræorum opi-
nio, quam sacra pagina, confirmat: *Percussit enim*
2. Reg. 6. 7. Dominus super temeritate. Iuxta Caietan. legitur
ex Hebræo. *Percussit enim Dominus, super errore,*
id est, super facto erroris. Alij legunt: *Super erro-*
rem. Et significat, quod errore temerario deli-
querit, & audaciâ presumptuosâ: videns enim

arcam casui proximam, credidit, quod nisi eam
ipse sustineret, & adiuuaret manum, decideret
de plastro, quasi significans, quod arca ipsa
seipsam, excluso eius subsidio detinere minime
valeret, quasi Deo vires deficerent, & me dia, ad
eam suffulciendam, nisi eius auxilio. Error
temerarius, & pœna dignus, sicut & tuus, quan-
do hoc tibi persuades, Ecclesie domum iuitu-
ram, nisi tu eam defensor sustineres, ac nisi ma-
num ad pauperem extenderes, Deo media de-
futura, quibus eum se, ut incoluem. Illius
hominis lapsu voluit Deus populum suum, nos-
que omnes commone, quo respectu, qua sup-
plici veneratione diuina, sacraque sint petra-
standa. Addit autem D. Aug. secundum aliorum
sententiam, Ozam & alia prius commisisse pec-
cata, quibus Deus pepercit: ast illo hoc præ-
sens superaddente, noluit enim diutius perferre
impunitum. *Quidam aliqui præcedens peccatum*
in Oza per hanc culpam puniuit esse existimant: 2. de
quoniam sapè euenit ut minores culpa, præceden-
tium peccatorum vindictam inueniant. Iam in illo
Deus grauiore sustulerat temeritatis erro-
res, modò reincident, licet verò minimus hic er-
ror censeatur remittatis, horrendâ tamen eum
mortis pœna condemnauit.

Quid ergo, credidne Deum non stomachari,
in eadem te crimina, eaque tibi remissa, rela-
beret: Dauidi vnico illo: *Peccasti Domino,* di-
misit peccatum illud quo nullû enormius, adul-
terium ac homicidium. Demum cogitationi
consensit superbia, quæ ad mortalis peccati
non ascendit (ut præ diximus) grauitatem, illam
arathen nec ac clade plusquam v. g. iocet nullû
castigauit. Regem vero tanto stupore percussit,
quo ei sanguis congelatus est, calor que tepuit
naturalis, ut deinceps continuo membro un-
tremore agitur, nec posset vllis medijs
calescere corpus eius exanime: Sæpè namque
(teste D. Augustinus) culpæ minores seuerius
puniuntur, dum maioribus iam dimissis super-
adduntur. Quinimò ex hoc viri huius occasu
Dauid tantopere sibi cauebat à recidua, ut post-
mopam, allatam sibi à tribus fortissimis suis
militibus aquam Bethleemitam, quam tanto
æstu sitierat, bibere non præsumperit, veri-
tus, ne minima eum deliniret in potu, vetita
sensualitas, proinde nec bibit: *Sed libauit eam*
2. Reg. 21. 14.

Ad rem nostram proponit D. Bernard. le-
ctiõnem profundissimâ sapientie, ex illis ver-
bis Sacrarum literarum. *Beatus homo qui semper*
est pauidus. Time, inquit, quando ex tuo iudicio
tibi.

tibi videris esse in gratia Dei, ne illa ex idis : hoc enim valde formidandum ; Magis time, quando illa iam excidisti ; & te peccato cœnis in me sum ; Deique inimicum : Arameu plus omnibus time, quando Deus sua te curavit misericordia, crimina benignus indulget, ne in eadem vel alia denuo relabaris. Time cum arripserit gratiam, tunc cum abierit, tunc cum denuo revertetur. Cum adesset, time ne non digne opereris ex ea, moneat Ap[osto]lo. Videte ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Si ergo timendum est manente gratia, quid si recesserit : Multo magis tunc timendum : quia ubi defuit gratia, defuit & tu. Time, quia reliquit te Deus, sine quo nihil potes facere. Iam si gratia reprobata, multo amplius tunc tibi timendum, ne forte contingat, reciduum pati, iuxta illud : Iam sanus factus es, noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Proinde : quia recidere peius est, quam cadere, in malefcente periculo, male secat & metus.

D. Bern.
str. 5. in
Com.

In vita S.
Francisci
c. 1.
I.
Exem-
plum.

Optimo proposito nostro quadrat quod narrat D. Bonaventura. Canonicus est at quidam Ecclesie principalis, affatim dives, stemmate nobilitatis, plebi venerabilis, at secunda libidine prostratus. Visitat illum Deus in salutis, suæ remedium ardentissima febris, quæ eum ad portas mortis a medicis ducebat desperatum. Convenit illum Seraphim terrestris humilis Franciscus, moestum solatur, hortatur peccatorem, asserit, id quod vos velim tribulationibus attriti consideraretis, morbum hunc non casuale seu fortuitum, sed Dei nutu, ac singulari misericordie suæ consilio contingisse, in poenam, ac criminum suorum saluberrimum remedium : & quod Deo placeret, criminibus suis obperactam poenitentiam ignoscere, patiter elargiri sanitatem, ut de facto consecutus est, oratione, ac benedictione Seraphici Francisci : Verumtamen majori deinceps satageret vivere diligentia, mores corrigeret, vitæ rationem mutaret, caueret sibi de recidiva, prædixit enim illi quod si ad vomitum reverteretur, multo peiora sibi certius euentura. Quæ precepta benedictione, ac Dei gratia, restitutus est pristinae valetudini, & eidem incolumi acitabili, ad miraculum ; paulo vero post, eidem plus nimio confidens, quæ vitæ motumque correctionis ansa esse deberat, in eandem relapsus est carnis spurciciem : hoc sibi persuadens, quod qui sibi semel peccata condonauerat, & altera vice eorundem veniam non negaret supplicanti, cum peccatis nostris misericordie diuinæ manus haudquaquam abbreuetur : at prævertit iactum anchora Deus : cum enim egressus circa vesperam lupanari impurus scortator, ad coenam assideret eiusdem ecclesie & alio præbenato comite, cuius ædes cœnaturus adierat, totus solutus in voluptates, Deique obliuiosus, sagina repletus, exbalansque crapulam iubito dominus corruit, & cæteris omnibus illæsis, ille solus contritus occubuit. (a) Miserrando huc se calui exponunt, quotquot Dei gratia, dimissis peccatis, restituti, ad eadem rursus patrandâ ingratia relabuntur.

Nec minori consideratione dignum illud cuius meminit D. Gregor. & ait contigisse in Provincia Valenzia cuidam viro nobili, cuius illustrius euentum, refert Maximilianus Episcopus Cæsar augustanus Sicilianus. Eiusdem vrbis civis, eum Sabbato Sancto, quo tempore solemniter Catechumeni ad sacri baptismatis fontem admittentur eluendi, puellam de fonte suscipisset baptizatam, eandem domum suam reduxit, ut eam fidei mysteria edoceret, moribusque instrueret Christianis pro patris inorum obligatione, a demone commotus, & concupiscentia sua carnali illæsus, eandem ad stuprum secum iniecit, & tandem cum ea deliquit impudice. Peracto tam turpi hoc facinore, ilico peccati sui cognoscit gravitatem, stuprique luger enormitatem. Hoc enim frequens est, & exemplo patet in incestu Amnonis cum sorore sua Thamar. De timore perterritus, exhorret vindictam, eumque facti confudit verecundia : hoc enim peccato proprium, eaque tanta, ut sequenti die Dominice Resurrectionis, hæreret attonitus, sac inops consilii : hinc enim nec templum adire, nec se Deo sistere præsumebat tanti delicti reus. Timebat enim, ne debita ultione, & infami, erratum illud Deus coram omnibus puniret ; illinc nec se domi continere audebat, ob ignominiam notam, quam sibi contraheret, si Paschatis festo diuinis officiis non interesset. Tandem ire proponit, sed tremulus ac pauidus singulis momentis sibi iustum supplicium extimescens, ut vero nihil eum mali arripuit, finitis officiis alacer templo egreditur : & Dei benignitate factus animosior, & altero die templum adiit, sed minus pauidus, & tertio die vix villo affectu timore. Ita ut peccati sui tam inexcusabilis segnius ageret, quasi qui securitatis haberet tesseram, timore reiecto, perstricta facie, nimirum sibi tribuens, quod qui tanti sceleris reum tot diebus pertulisset impunum, & pluribus annis sustineret licet peccatorem. Attamen in spem fulcrum incidit, ac male illi successit (a) die (a) Saliole quippe septimo, dum minus sibi timebat de malis Dei misericordia, ut credebat securus, in matu-

(a) hecho
torilla.

Lib. 4. Dia
log. c. 32.
II.
Exem-
plum.

(a) Saliole
de mal
in

ra morte praeipitur, ut ne locum tempusque ei Deus concederet, nomen Iesu vel semel inclamandi.

Formidine maxima tremendo huic spectaculo praesentes poene exanimantur: attamen fixior totam incessit horror civitatem, dum de corpore sepulti, velut de fornace ardentissima flammaram globi caelo tenus descenderent, qui fragore suo cunctos consternerant: ac toto spectante populo pluribus diebus perduratum: inextincti. Tandem igne sopito, feretrum aperitur, corpus cernunt omnes consumptum, exustum in cineres redactum. Quo videlicet Omnipotens Deus (inquit D. Gregor.) ostendit, quid eius anima in occulto pertulit, cuius etiam corpus ante humanos oculos flamma consumpsit. Eia igitur, Christiane, finem impone, peccatum desere, & ne differas de die in diem, caelestis medici perpende monitionem. Noli amplius peccare, ne tibi deterius aliquid contingat: & si praeterita tibi misericors condonavit, fieri posse cuncti consentiunt, ut propter tuam impudentiam in te illud Apostoli verificetur, Ne forte nec tibi parcat.

De. 11. 21. *Apokoli verificetur, Ne forte nec tibi parcat.*

§. 19. Ne deterius &c. Aptè declarat Hieremias deterius illis aliquid contingere, qui ad peccata semel à Deo remissa, revertuntur.

SI In eam concioni tandem imponamus ea historia quam nobis exarat Vates Hieremias agens de destructione Hierusalem, quam ille tanta desset amaritudine, quam S. Pagina commemorat. Gravissima fuerunt vrbis illius horrendaque crimina, quibus Dei clementiam exagtabant, eius honori iniurii, de quibus dolenter conqueritur Propheta: Cum enim vrbis esset à Deo electa, ut in ea Deo cultus gratissimus exhiberetur, à sui exordio semper fuit Deo rebellis, foedita, vindicta prouocatrix, domus exasperans, de qua sic ipse per Prophetam, *In furore & indigna iene mea facta est mihi ciuitas haec, à die qua aedificauerunt eam, usque ad diem istam.* Hoc verum est, inquit Lira: 21 diebus enim Salomonis, qui ciuitatis aedificationi imposuit coronidem, eam triplici circumcinctis muro, semper coluit idola, ut ipsemet. Salomon ea coeuerit. Nominatim tamen peccato quodam omnibus communi conspicebatur, quo Deum grauius irritabant: scilicet, quod ferus & acerbis anno septimo non contederunt libertatem, sicut lex praecipiebat; *Sed emeris fer-*

uum Hebraum, sex annis seruet tibi, in anno septimo egredietur liber gratis. Illi vero numquam talem seruis emittis permittebant libertatem, sed transacto septennio, eos alio septennio, ac continua opprimebant seruitute. Acriter ob hoc commouetur Deus, quod huic decessit mandato cum mandatum esse redolens pietatem ac misericordiam, quam ipse stabilierat, simulque caelestibus mysteriis venerandum. Ad eos misit prophetas, ac praedicatores, qui scelus iniustitiae populo proponerent grauitatem, atrocioribus suppliciis deterrerent, quibus eorum scelera vindicaret. Verum enim vero eo usque ascendit eorum peruersitas, ut spreto prophetarum terribilimentis, Deique suppliciis, prophetas exploderent, eorumque riderent conuictiones. Ob quae nefanda crimina, ita stimulantur ad vindictam Deus, ut populum suum plagis multare decernat acerbissimis. iniurtae huiusmodi vindices diligens Regem Nabuchodonosor, Chaldaeos ac Babylonios.

Hoc ipsum ait Spiritus S. *Mittebat autem Dominus Deus patrum suorum ad illos, per manus nuntio um suorum, de nocte surgent, & quotidie commouent, eo quod parceret populo, & habita uisus, ut illi sub sannabant nuntios Dei, & parui perdebant sermones eius, illudebantque prophetis, donec ascenderet furor Domini in populum, & esset nulla curatio.* Et licet eos Dominus punire decreuerat, lento tamen pede progressus est, benignus pater, qui non eorum ruinam, sed quaerebat morum correcti onem. Accessit primum exercitum suo stipatus numerofo Rex Nabuchodonosor, Regem comprehendit Ioaachim, qui alio nomine dicebatur Ieconias, cum regno exiit, matremque eius, ac nobiles, magnamque vrbis multitudinem dixit captiuam in Babyloniā, cuius loco in Regem substituit Sedeciam auunculum, fratrem Ioaachim patris sui, & filium au sui Regis Iosiae piissimi. Abductis illis igitur in captiuitatem, cuiusque Hierusalem metu ac tremore consternatis hac occasione accurrit Propheta Hieremias, praedicat Regi ipsi ac populo, adhortatur, ut plagam aduertant, qua Deus ciuitatem in suo iudicio damnata, & cum alios lugerent abductos in captiuitatem, ipsos vero Deus misericors liberos praeterisset, vitam suam melius instituerent, & legis sibi à Deo praescriptae mandatis obedirent, illius irā delinirent, ut de manu proiceret flagellum quo eos iam ceperat castigare. Declamauit haec Hieremias, tanto spiritus sui seruore, Deique zelo inardescens, ut tū ipse Rex Sedecias, quam reliquus populus a via sua.